

294
- 272 -

318

6/1/57.

Αγ. ΕΛΠΙΔΑ,

Πήρα το γράμμα Σου και σε ευχαριστώ για τους χαιρετισμούς. Αν έχετε τρόπο να τους στείλουμε γράμμα ειδοποίησέ με για να τους γράψουμε. Πάντως να τους πεις εν σχέσει με την υπόθεσιν δραπετεύσεως, να κάτσουν ήσυχοι. Έχει αρκετούς έξω κι όλο αυξάνονται.

Έγραψα στον Χαμπή να μου στείλει τα πράγματα. Αν τον δεις πες του να ρθουν στο χωριό σας κι απ' εκεί τα παίρνουμε. Έχει και μερικά άλλα πράγματα που θα μου στείλει.

Θερμούς χαιρετισμούς στον Πάρη, αδελφό κι όλους τους εκεί γνωστούς.

Λευτέρης

XXXX

Λευτέρη

29.1.57.

Αγαπητέ αδελφέ,

Λυπήθηκα που δεν μπόρεσα να σε εξυπηρετήσω όσον αφορά το ζήτημα των ταυτοτήτων, προθυμοποιήθηκα/ δυο-τρεις να μου τες δώσουν αλλά 17-18 ετών, καθώς μου είπεν ο Ναθαναήλ/εάν σου κάμνουν, τώρα έχει μια αρραβωνιασμένη κορούδα, που μας την δίδει, αλλά είναι 24 ετών. Γράψε μου αν σου κάμνει.

Ο Χαμπής έστειλε ένα δέμα ρούχα και ένα πακέτο και τα πήρες, ως επίσης την γαλοπούλα και την βασιλόπιττα που σου έστειλα εγώ εκ μέρους όλων των μελών μου και σας ευχόμεθα, όπως ο καινούριος χρόνος εκπληρώσει τους δίκαιους πόθους σας. Αυτά προς το παρόν, αν χρειάζεσαι τίποτα, μου γράφεις.

XXXX

Σεβαστοί μου γονείς
και αγαπητά αδέρφια,

Ως τώρα μάθαινα κατά κάποιο τρόπο τα νέα σας από τον αγ. Γιαννάκη, με τον οποίο διατηρούσαμε μια επαφή. Τώρα όμως που ηυδόκησαν να τον απολύσουν το πράγμα γίνεται κάπως δύσκολο, γιατί δεν ξέρω αν βρίσκεται υπό περιορισμόν στο χωριό ή στη Λευκωσία ή αν είναι ελεύθερος. Όποιο όμως από τα δυο κι αν συμβαίνει ο Γιαννάκης δεν πρέπει με κανένα τρόπο να δοκιμάσει να έλθει εις επαφήν μαζί μου, γιατί είναι βέβαιο ότι θα τον παρακολουθούν με την ευλαβή ελπίδα να βγάλουν κάτι για μένα. Μπορεί να μην τον παρακολουθούν βήμα με βήμα, αλλά θα έχουν ανθρώπους τους στο περιβάλλον του και θα προσπαθήσουν από μερικές κουβέντες που θα μας ξεφύγουν κάτι να βγάλουν. Το ίδιο κάμνουν και με σας και με όλους τους συγγενείς όλων των καταζητουμένων. Γι αυτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή εκ μέρους όλων μας.

Επειδή λοιπόν είναι δύσκολη κάθε άλλη μας επαφή, σκέφτηκα ότι καλόν θα ήτο να σας έστελλα ένα γράμμα μέσον του ταχυδρομείου, το οποίον νομίζω ότι θα πάρετε. Έτσι θα μπορέσετε να μάθετε τα δικά μου τα νέα. Βέβαια εσείς δεν έχετε την ευχέρεια να μου στείλετε τα δικά σας. Δεν πειράζει όμως, μη στενοχωριέστε. Είμαι βέβαιος ότι ο καλός θεός θα σας έχει όλους καλά. Να κοιτάζετε την δουλειά σας και να έχετε ήσυχη την ψυχή σας. Να μη σκέφτεστε καθόλου, τίποτε για μας. Κάμνουμε τη δουλειά μας με ήσυχη συνείδηση ότι εκπληρούμε έτσι, ένα σκοπό για τον οποίο όχι μόνο αυτή η προσφορά αλλά και κάθε άλλη θυσία, όσο μεγάλη κι αν είναι, αξίζει να γίνει για την επιτυχία του. Ο θεός ασφαλώς ευλογεί το έργον μας και είναι σίγουρο πως θα μας βοηθήσει να το τελειώσουμε. Είναι πολλές φορές που σας θυμόμαστε κι εμείς. Ιδίως προχθες που άφισαν το Γιαννάκη καθόμουν ώρες ολόκληρες κάτω από ένα πεύκο και συλλογίζομουν τη χαρά που θα νοιώσατε.

Σκεφτόμουν πως ίσως μια μέρα ο θεός μας αξιώσει να βρεθούμε και πάλι όλοι μαζί στο σπιτάκι μας στο χωριό. Δεν είναι καθόλου παράξενο να γίνει αυτό πολύ σύντομα, αν οι ισχυροί μας κατακτητές αντιληφθούν, έστω και τώρα, πόσο ανίσχυροι είναι όταν

αντιπαλεύουν με το δίκαιο και θελήσουν να δώσουν μία
ικανοποιητική λύση στο ζήτημά μας. Η πικρή όμως αλήθεια είναι /α'
ότι έχουμε να κάμουμε με αντιπάλους ύπουλους και πρόστυχους και
το πιο πιθανό είναι ότι θα χρειασθεί να τους δώσουμε ακόμη κανένα
μάθημα, οπότε και θα καταλάβουν για καλά, πόσο ακατάβλητη είναι η
θέλησή μας για την απόκτηση της Ελευθερίας μας. Όλα τα παιδιά, /η'
είμεθα αποφασισμένοι, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, να σταθούμε
ακλόνητοι στον προορισμό μας. Καμιά δύναμη πάνω στη γη δεν είναι
αρκετή να μας λυγίσει. Κατά τα άλλα περνούμε όσο δεν φαντάζεσθε
καλά. Αν μπορούσατε έστω και μια ματιά να μας ρίξετε θα
καταλαβαίνατε πόσο δεν πρέπει να στενοχωριέστε (αν και δεν
φαντάζομαι να συμβαίνει κάτι τέτοιο με σας) δεν διορθώνεται η
κατάστασις. Τουναντίον νομίζω πως πρέπει να είστε περήφανοι για
μας και να παρακαλείτε τον θεό να μας αξιώσει να φανούμε /άξιοι /« /7)
της Πατρίδος".

Τι γίνεται η Κούλα; Μεγάλωσε; Φαντάζομαι ότι θα έγινε ολόκληρη
κοπελίτσα.

Έχω να τη δω ένα ολόκληρο χρόνο, όπως όλους σας. Ήταν μια μέρα
όταν περνούσα βιαστικά από το χωριό και έμεινα σ' ένα σπίτι από /5'
το οποίο μπορούσα να δω το σπίτι του Γιώργου. Θυμάμαι τότε ότι ο
παππούς μου την πήρε από την Ιουλία, την κατέβασε στο δρόμο και
έπαιζε μαζί της για ώρες.

Θάθελα νάμουν κι εγώ κοντά, να έπαιζα κι εγώ λίγο μαζί της...
αλλά δεν μπορούσα. Ίσως να μπορέσουμε σύντομα. Ως τότε πολλά
φιλιά σε όλους Σας.

Με αγάπη /5
Κυριάκος
27/9/57 Κάπου εν Κύπρω

Σας εσωκλείω και £5.000 για να γοράσετε πράματα της μικρούλας,
που γιορτάζει τα γενέθλιά της αυτές τις μέρες. /α'

XXXX

Σεβαστοί μου γονείς,

Ελπίζω να πήρατε το γράμμα που σας έστειλα πριν κάμποσο καιρό με το ταχυδρομείο και πιστεύω πως και αυτό θα φτάσει στα χέρια σας. Σας είχα υποσχεθεί τότε να σας γράφω από καιρό σε καιρό λίγα λόγια για να ξέρετε πως είμαι καλά. Δόξα τω θεώ, τόσο εγώ όσο και τα άλλα παιδιά που είναι μαζί μου είμεθα καλά. Τώρα με τις γιορτές είναι φυσικό ο νους μου να γυρίζει σε αγαπημένα πρόσωπα και πιο πολύ κοντά σε σας. Αλήθεια πόσο πεθύμησα την γλυκιά ζεστασιά της νησιτιάς μας εκεί στην τόσο γνώριμη γωνιά του σπιτιού μας. Τούτες τες μέρες με το τσουχτερό κρύο πόση χαρά μας έδινε και πόσο μαζεμένοι γύρω της χαιρόμασταν την στοργή του σπιτιού.

Όμως μια άλλη στοργή για μια άλλη γωνιά, η στοργή για το ανυπόφορο δεσμό που κρατάει σκλάβο το νησί μας μας έσπρωξε σε ένα δύσκολο δρόμο και πήραμε την απόφαση να τον ανεβούμε αψηφώντας κάθε αντιξοότητα, για να πετύχουμε εκείνο που χρόνια τώρα ονειρεύεται κάθε αληθινός Κύπριος πατριώτης. Ναι. Σ' εκείνη τη γωνιά πήραν τα πρώτα τους φτερά οι λογισμοί μας. Σ' εκείνη τη γωνιά τις χειμωνιάτικες μέρες διαβάσαμε - θυμάστε - για τους θρύλους των Ελλήνων πολεμάρχων που δεν δίσταζαν να αποδυθούν στους πιο σκληρούς αγώνες για να χαρίσουν τη λευτεριά στον τόπο που γεννήθηκαν. Αλήθεια δεν υπάρχει χειρότερη κατάπτωση για τον άνθρωπο από αυτή που τον εμποδίζει για λόγους σύγχροντολογικούς και υπολογιστικούς να αποδυθεί στον πιο όμορφο αγώνα για την απόκτηση της Ελευθερίας του. Εμείς, προ πάντων, λαός με πολιτισμό και με παράδοση Ιστορική βλέπαμε πάντα την αδικία που γινόταν στον τόπο μας. Από μικρά παιδιά φούντωνε μέσα μας η φλόγα και θέρριψε και μας έσπρωξε σε κάποια ανεβάσματα και σε κάποιους δρόμους, που είμαστε αποφασισμένοι να τους περπατήσουμε ως το τέλος.

Ήδη ο λαμπρός μας αγώνας αρχίζει να αποδίδει τους καρπούς του. Οι λαοί του κόσμου συναισθάνονται το δίκαιο μας και στον

Ο.Η.Ε. φάνηκε καθαρά πόσο έχουμε την συμπαράσταση των. Δεν μπορεί να συνεχίσουν το πείσμα τους οι Τόρηδες. Δεν μπορεί παρά να υποκύψει το Λονδίνο. Πρέπει να ελπίζουμε πως τα τόσα σκληρά μαθήματα που πήρε ο στραταρχίσκος θα συνετίσουν όλους. Πρέπει να ελπίζουμε πως ο Νέος Κυβερνήτης δεν ήρθε ντυμένος τον μανδύα Αγγέλου υπό τον οποίο κρύπτεται ένας διάβολος. Αν συμβαίνει αυτό ο καιρός θα μας το δείξει και η Οργάνωσίς μας αγρυπνεί ετοιμή εν τοιαύτη περιπτώσει να δώσει ένα ακόμη μάθημα εις τους κατακτητάς. Θα υπάρξουν περισσότερα θύματα, θα έχωμεν και άλλας καταστροφάς και βανδαλισμούς, θα έχωμεν και άλλα ερείπια, αλλά πάνω από όλα αυτά θα δώσωμεν ακόμη σκληροτέραν την πάλην και θα σταματήσωμεν τότε μόνον όταν συντριβεί ο αντίπαλος. Και θα συντριβεί, να είστε βέβαιοι. Δεν θα τον νικήσωμεν βέβαια στρατιωτικά, διότι αυτό είναι αδύνατον, θα τον συντρίψωμεν όμως πολιτικά και θα τον καταστήσωμεν ένα τέρας αδικίας, τόσον απαίσιον, ώστε να εξεγερθούν αι συνειδήσεις των φίλων μας και να ζητήσουν την συντριβήν του τέρατος. Δεν είναι δυνατόν να κατισχύσει η αδικία και εις την παρούσαν περίπτωσιν ο κανών δεν είναι δυνατόν να έχει εξαίρεσιν. Να είστε βέβαιοι. Εμείς μαχόμεθα με αυτήν την πίστιν και αυτήν την ελπίδα και είμεθα βέβαιοι διά την τελικήν νίκην. Αλοίμονον εάν είχαμεν αμφιβολίας.

Πιστεύομεν ότι κάθε θυσία μας δεν πηγαίνει άδικα και εσεείς πρέπει να είστε περήφανοι για μας. Αν ο καλός θεός μας επιφυλάσσει την λαμπράν τύχην να δώσωμεν την ζωήν μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη. Δεν ξέρω αν μπορεί να ονειρευτεί ένας άνθρωπος καλύτερη τύχη από αυτή. Και δεν μπορώ να σκεφθώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι, παρά για τα παιδιά τους που έπεσαν για την πατρίδα.

Σε λίγες μέρες θα έχουμε τον καινούριο χρόνο. Την ώρα που θα βάζετε την ελιά στα κάρβουνα θα τη βάζω και εγώ και θα ρωτώ για την αγάπη σας. Αλλά την αγάπη σας ξέρω πως την έχω. Ξέρω πως η σκέψη σας θάναί μαζί μου και ξέρετε και σεις πολύ καλά πως και η δική μου θα είναι μαζί σας. Την ελιά λοιπόν θα την βάλουμε φέτος λιβανωτό στο θεό και θα τον παρακαλέσουμε με τον Νέο Χρόνο να χαρίσει και στο πολύπαθο νησί μας τη λύτρωση από τη σκλαβιά. Δεν μπορεί παρά να μας ακούσει ο καλός θεός της Ελλάδας μας. Θα ρίξει το βλέμμα του στο δεινοπαθούντα λαό του και θα ανταμείψει τις θυσίες του.